

ugoslovenski savetodavni centar za poljoprivredu i šumarstvo

Dr MIRKO VIDAKOVIĆ

SEMENSKE PLANTAŽE ŠUMSKOG DRVEĆA

Jugoslovenski savetodavni centar za poljoprivredu i šumarstvo, Beograd
i Zavod za kulturu četinara, Karlovac

SEMENSKE PLANTAŽE ŠUMSKOG DRVEĆA

Dr MIRKO VIDAKOVIĆ
spoljni saradnik
Zavoda za kulturu četinara
Karlovac

BEOGRAD

1960

PREDGOVOR

Sugestiju o osnivanju semenskih plantaža dali su najpre Fabricius (1922) i Oppermann (1925). Larsen je (1934) tu ideju razradio i svojim teorijskim i praktičnim radovima kroz više od tri decenije mnogo doprineo podizanju semenskih plantaža. Osnivanje semenskih plantaža započelo je u mnogim evropskim i van-evropskim zemljama. Mnoge države planiraju u budućnosti proizvodnju šumskog semena samo u semenskim plantažama. U tom pogledu najdalje su napredovale Danska i Švedska, premda i mnoge druge zemlje veoma intenzivno rade na podizanju semenskih plantaža. U mnogim zemljama postoje stotine hektara semenskih plantaža, koje su već počele, ili će u najskorijoj budućnosti rađati semenom.

Naše šumarstvo, koje se nalazi pred velikim zadacima intenzivne proizvodnje drvene mase, zahteva i najkvalitetniju proizvodnju semena, odnosno sadnog materijala. Dobijanje takvog semena u velikim količinama moguće je samo u semenskim plantažama. Prema tome, potrebno je početi s radovima na osnivanju semenskih plantaža. Prvo, što se postavlja kao zadatak, to je ustanovljivanje količina i vrsta semena, koje je potrebno za podizanje šumskih kultura i plantaža, a na osnovu tih podataka treba načiniti planove o podizanju semenskih plantaža.

Ovaj rad ima za cilj, da prikaže u kratkim crtama dosadašnja strana i naša iskustva na tom polju šumarstva. Budući da se istraživanja u vezi sa šumskim semenskim plantažama sve više proširuju, sigurno je, da će se radovi na podizanju semenskih plantaža menjati, te zbog toga pojedine podatke u ovim izlaganjima treba posmatrati s tog aspekta.

Crteže je izradila Branka Bevilacqua, stručni saradnik Zavoda za Šumarsku genetiku i dendrologiju Šumarskog fakulteta u Zagrebu, kojoj se ovim putem zahvaljujem.

U Zagrebu, maja 1960. godine.

Dr Mirko Vidaković

S A D R Ź A J

PREDGOVOR	3
UVOD	5
TEORIJSKE POSTAVKE	7
SELEKCIJA STABALA	9
VEGETATIVNO RAZMNOŹAVANJE	18
1. Pribor za penjanje	23
a. Penjači	24
b. Baumvelo	25
c. Švedske lestve	27
d. Puška	29
2. Sabiranje i spremanje plemki	32
3. Uzgoj podloga za cepljenje	35
4. Pribor za cepljenje	37
5. Metode cepljenja	39
a. Postrano cepljenje	39
b. Postrano cepljenje s klinolikim rezom	43
c. Kopoliranje ili spajanje	49
d. Klinasto cepljenje	51
e. Cepljenje pod koru	52
f. Ablaktacija pomoću boce	55
g. Okuliranje ili pupovanje	55
h. Presedlasto cepljenje	60
i. Cepljenje u raskol	60
6. Uzgoj kalemova	62
UREDIVANJE PLANTAŹE	65
1. Izbor zemljišta	65
2. Broj klonova	67
3. Udaljenost između biljaka	67
4. Raspored biljaka	68
5. Obrada tla	70
6. Nega stabala	71
7. Produkcija semena	72
LITERATURA	74
SUMMARY	77
RÉSUMÉ	80